

“Tôi cũng mong đi theo con đường mà Công đồng Vatican II đã mở ra, là đi thiêu và hợp tác với mọi tầng lớp” (ĐHY Phạm Minh Minh)

1. Ngài có thể nói gì về mối quan hệ giữa Giáo Hội và miền Nam Việt Nam và Chính quyền Việt Nam?

Về mối quan hệ với Nhà Nước, như bài học lịch sử thế giới dạy cho biết là món cũ là thái độ và hành vi đi đầu với dây chuyền như ngưu đầu thòng tòng nên nên văn hoá sống chết cho mọi dân tộc, tôi cũng mong đi theo con đường mà Công đồng Vatican II đã mở ra, là đi thiêu và hợp tác với mọi tầng lớp văn hoá và tôn giáo, kinh tế và chính trị trong cộng đồng xã hội, trên cơ sở sống tốt và công ích. Cả hai vị Giáo Hoàng Gioan Phaolô II và Bênêđictô XVI đều nhắc lại con đường này cho các Giám mục Việt Nam trong những lần đi Ad Limina trong thập niên đầu của thiên niên kỷ thứ ba.

2. Ngài thấy tình trạng lại của cộng đồng Công Giáo ở Việt Nam sẽ như thế nào? Điều gì làm ngài vui lòng tin? Điều gì làm ngài lo âu?

Điều gì làm cho tôi vui lòng tin vào tình trạng lại của cộng đồng Công giáo tại Việt Nam, là niềm tin Kitô giáo, niềm tin vào Lời Cứu Độ, là Đường dẫn đến Chân Lý tròn đầy, Tình Thương vô biên và Sự Sống đời đời. Lời được ghi lại trong Sách Thánh, Lời đâm rễ vào trong đời sống Giáo Hội, Lời như hạt giống được gieo vào nền văn hoá của các dân tộc. Lịch sử loài người xác minh rằng có Lời của Chúa Trời Thành và Cứu Độ tồn tại qua những đổi thay và thăng trầm trong lịch sử, còn mọi sự khác trong thời đại qua đi, các nền văn minh, các chế độ xã hội, những gì do trí khôn người hiện có của con người nghĩ ra, tạo ra.

Điều gì làm cho tôi lo âu là: niềm tin đó, đức biết ơn và lòng tin, nếu không có điều kiện thuận lợi sáng bóng cách mạng và nâng cao kiến thức đức tin, không được nuôi dưỡng bằng Lời ban sự sống mới, đức tin dễ phai mờ và suy yếu, méo mó và lệch lạc.

3. Có nhiều vụ tranh chấp đất đai giữa Giáo Hội và Nhà Nước. Tại sao những vụ này mới ngày mới tăng thêm?

Cơ chế pháp luật Việt Nam sau năm 1975 đã xóa quy định về quyền của người dân. Tôi không rõ những người làm điều đó có ý gì, xây dựng một xã hội gì là tiến bộ và công bằng hơn?... Những thực tế cho thấy điều đó mới đúng cho nhiều lợi ích, bất công và bất bình ngày càng lan rộng trong xã hội. Nguyên nhân? Có lẽ có nhiều. Tôi thấy có một nguyên nhân chính, đó là đi ngược lại với truyền thống văn hóa cùng những giá trị đạo đức của dân tộc. Nền văn hóa cùng những giá trị đó từ ngàn xưa được xây trên tình nghĩa đồng bào tôn trọng lẫn nhau, tôn trọng thân thể lẫn nhau, chứ không phải trên hệ thống quy định của cùng báo cáo báo cáo lẫn nhau, lợi ích lẫn nhau. Lịch sử cho thấy công cuộc phát triển một xã hội tự do và dân chủ, bình đẳng và công bằng, văn minh và khoa học, mà thiếu tình nghĩa đồng bào, thiếu tình huynh đệ ái đồng, luôn đi ngược lại với những vấn đề nan giải, cần trở về phát triển toàn diện của con người và đất nước.

4. Ngài có đồng tình với chính quyền về những vụ đất nóng bỏng đó không? Nếu có, ngài nghĩ gì về cuộc đồng tình này?

Vấn đề đất đai, tình hình bất công và bất bình kéo dài rộng khắp, trong hệ thống Nhà Nước, cũng như phía các Giám mục Việt Nam, đều có đồng tình sự bất công. Cá nhân tôi cũng có ý xem xét luật và đi tìm kiếm với truyền thống văn hóa dân tộc, với hệ thống thực tiễn toàn cầu hóa hôm nay. Hiện nay, chúng ta thấy kết quả thực. Lý do chính có lẽ là chúng ta có sự thực hiện trong hệ thống Nhà Nước. Đức Hồng Y Glemp, giáo chủ Ba Lan, đưa vào lời khuyên của Thánh Phaolô và kinh nghiệm bản thân, có lẽ như là hãy kiên nhẫn và cầu nguyện. Có lẽ đưa vào lịch sử của ông tin rằng việc đi tìm tâm trí con người và liên kết mới người nên mới là công trình của Chúa Thánh Thần, và con người cần công tác với tác nhân chính.

5. Ngài có thể nói gì về sự hỗ trợ mà ngài nhận được từ Vatican trong những tranh chấp này?

Vatican như chúng tôi trung thành với những lời của Chúa và giáo huấn của Giáo Hội, tránh chạy theo lợi ích mòn cũ, đồng đồng phe họ phái từ lợi ích đi sai lệch con đường của Chúa.

6. Các thành viên Dòng Chúa Cứu Thế của giáo xứ Đức Mẹ Hằng Cứu Giúp TP.HCM đã nói về vụ việc Bauxite trên Internet. Chánh văn phòng của Tòa Tổng Giám Mục Giáo phận Hà Nội

đã nói với tôi về việc Đức Ông Chiêm rưng “chúng ta hãy cứu nguy cho đất nước, đất nước thì có công bằng, dân chủ và văn minh.” Chắc là ngài không nghĩ rằng người Công Giáo đã trở thành thành phần đi lập chính trị khi họ bình luận công khai như thế về những vấn đề như y tế và khi họ nói công khai về dân chủ trong một đất nước cộng sản?

Tôi nghĩ rằng mọi người trong trường hợp này câu hỏi đã nêu, đâu là chính quy? coi là chúng tôi Nhà Nước, còn chính họ thì coi mình là công dân có trách nhiệm và đưa tranh cho quy? làm người, và góp phần xây dựng một xã hội công bằng, dân chủ, văn minh hơn... Có một thời, người Công Giáo đã đưa làm công dân như vậy. Tôi muốn đưa tranh để hình thức cộng đồng và báo chí của chính quy? hiện nay cũng là bài học cho gia đình và các tổ chức xã hội noi theo.

Ngày nay, giáo huấn của Giáo Hội, đức biết qua Đức Bênêđictô XVI, dạy người Công Giáo trước tiên hãy trở nên người Công Giáo tốt. Khi là Công Giáo tốt thì tự nhiên là công dân tốt trong thời đại hôm nay. Nhưng thôi, người Công Giáo cần quên đi bài học cũ, và học cùng hành bài học mới này.

Giới hạn trách nhiệm và đời, với thời gian chỉ hợp tác xây dựng và phát triển đất nước, đâu có trách nhiệm liên đới từ đời cho mọi công dân học và hành bài học mới này. Một đời từ đời là liên kết gia đình, nhà trường cùng các tổ chức trong xã hội chung sống giáo dục con người trong xã hội hôm nay sống tốt đời làm người, con người sống là công dân tốt trong xã hội ngày mai. Một đời từ đời khác là họ không giáo dục trong đất nước không phải chỉ lo truyền đời kiến thức khoa học kỹ thuật, song trước tiên là truyền đời về kiến thức và kỹ năng sống đời làm người cho thế hệ hôm nay và ngày mai. Và đời từ đời tiên quyết là giới hạn trách nhiệm xác định rõ nội dung cùng định hướng của môn học sống đời làm người, và cần được mọi người tham gia. Chu toàn nhiệm vụ giáo dục này, đất nước này sẽ xây thêm nhiều nhà trường để học sinh đi con số nhà tù hay trở lại đời.

Tôi cầu mong người tin theo Chúa, trong mọi hoàn cảnh, kiên vững bước theo Chúa là Đức Ông dân đời sống đời đạo, theo giáo huấn của Giáo Hội là ánh sáng của chân lý và tình thương. Chân lý và tình thương của đời của Chúa, khi được con người đón nhận, sẽ trở thành định hướng và động lực cho sự phát triển toàn diện con người và đất nước. Toàn diện có nghĩa là về mọi phương diện, văn hóa và xã hội, kinh tế và chính trị, thể xác và tinh thần, tâm trí và lòng đạo...

Tôi cầu mong cho mọi người Công Giáo, trong cứu nguy cũng như trong hành động, luôn tìm

và thi hành ý Chúa. Giáo huấn của Giáo Hội dẫn tới ý Chúa mong muốn là mọi người, cả những người nhân của bạo lực, thành viên của phe hay phái nào, bước đi trong ánh sáng chân lý và tình thương, không phải để trở nên tiêu cực hay hợp tác, nhưng để được phát triển toàn diện, để nhân phẩm được tỏa sáng và được nhìn nhận cùng tôn trọng, để trở nên chứng nhân Tin Mừng của Đức Chúa trong thời đại hôm nay.

7. Đức Ông Barnabê Nguyễn Văn Phụng đã nói rằng “những người làm việc vì ĐTC càng gần theo dõi báo chí và tin tức trên Internet để biết được tình hình Việt Nam. Những việc thông tin, sự việc bóng tối diễn ra Vatican ở Việt Nam quả là một ‘lỗ hổng’.” Ngài có dự nghĩ như thế không? Có thể là, sự tái lập bang giao giữa Vatican và Việt Nam có thể mang lại những gì cho công việc Công giáo Việt Nam?

Chúng ta truy cập thông xã hội là giúp mọi người tiếp cận với sự thật trọn vẹn, sự thật phần nào như thực tại cách trung thực. Thực tại cho thấy phần lớn tin tức truy cập thông tin truy cập cho xã hội mất đi sự thật, sự thật mất chi tiết, hoặc sự thật bị cắt xén, bóp méo, sao cho có lợi cho người thông tin, cho việc tuyên truyền. Do đó việc đòi hỏi cùng hợp tác trên cơ sở sự thật và công ích, đòi hỏi các đối tác phải thông minh xuyên có mặt tại chỗ để lắng nghe từ nhiều phía, để theo dõi diễn biến từ nhiều mặt, để hiểu được cái nói và cách làm tại chỗ có ý nghĩa gì đối với sự thật và công ích. Như thế, sự hiểu biết của đối diện Vatican tại Việt Nam sẽ giúp cho Vatican thi hành cách có hiểu quả hơn nhiều việc đang hành vi công việc công giáo tại Việt Nam trên con đường đòi hỏi và hợp tác phát triển toàn diện con người cùng đất nước Việt Nam.

8. Ngài có muốn ĐTC Bênêđictô XVI việc thăm Việt Nam không? Mục tiêu việc thăm như thế có thể mang lại những gì thay nào cho Giáo Hội Công Giáo và cho người Công Giáo Việt Nam?

Sau khi Đức Giáo Hoàng việc thăm Trung Đông, nhiều người mong Ngài đến việc thăm Việt Nam, để đem lại hoà khí cho vùng đất này, để tiếp sáng lên niềm hy vọng cho nhiều người.

Ngày 24.1.2010

Gioan B. Phêrô Minh Mân

Hồng Y Tổng Giám mục

Nguồn: WGPGS